

HERA

7.12.2021

Vi har brug for HERA - EU's nye sundhedsberedskab

Alle lande er positivt stemte overfor etableringen af HERA for at undgå, at EU igen skal improvisere sig gennem kriser. Det er dog langt sværere at blive enige om HERA's kompetencer og finansiering.

Skrevet af

Maja Kluger Dionigi

Dette indlæg blev bragt i Børsen d. 7. december 2021. Det er skrevet af Carsten Blæsberg, public affair chef i Lif & Maja Kluger Dionigi, seniorforsker i Tænk tanken EUROPA

Covid-19 har endnu engang godt fat i Europa. Ligesom under de første coronabølger tyer de enkelte EU-lande til meget forskellige restriktioner, selvom Europa-Kommissionen forsøger at få dem til at gå i takt. Oven i den hat er forhandlingerne om Kommissionens kompetencer i fremtidige sundhedskriser gået i hårdknude.

I dag skulle EU's sundhedsministre have lagt sidste hånd om EU's nye kriseværktøjskasse på sundhedsområdet. På grund af uenigheder er den nu taget af dagsordenen.

Værktøjsskassen skulle ellers gøre EU's nye Myndighed for Kriseberedskab og -indsats på området (HERA) i stand til hurtigere at reagere på fremtidige sundhedskriser.

Inspirationskilden er USA's agentur for biomedicinsk avanceret forskning og udvikling (BARDA). BARDA var grunden til at amerikanerne fik hurtigere adgang til Covid-19-vacciner end europæerne. Opskriften var mangeårige investeringer i vaccineforskning og -udvikling samt stærke offentlige private partnerskaber.

I september 2021 fik EU sit eget BARDA-lignende set-up, HERA, med et tilsvarende budget på €1 mia. i "fredstid". Modsat BARDA er det dog ikke et selvstændigt agentur, men et generaldirektorat i Europa-Kommissionen.

Alle lande er positivt stemte overfor etableringen af HERA, for at undgå at EU igen skal improvisere sig gennem kriser. Det er dog langt sværere for landene at blive enige om HERA's kompetencer og finansiering i krisetider.

Modsat USA er EU-landene ikke villige til at tage den store pengepung i krisetider for at fremskynde udviklingen af vacciner og lægemidler. Det siger dog sig selv, at en bæredygtig finansieringsstruktur i både freds- og krisetid er alfa og omega for at skabe en funktionsdygtig myndighed for kriseberedskab.

Derudover stejler flere lande over, hvad de ser som et "power grab" af Kommissionen. I onsdags blokerede Østrig, Tyskland, Malta, Irland, Holland og Spanien for Kommissionens forslag om HERA's krisekompetencer under et møde mellem EU-landenes ambassadører. De mener, at Kommissionens krisekompetencer går for langt og hægter medlemslandene af.

Kommissionens svar er derimod, at man ikke kan stege en omelet uden at slå hul på æggene. Uden øgede beføjelser - forhåndsgodkendt af medlemslandene - kan Kommissionen ikke gøre meget udover bløde anbefalinger. Og så er vi tilbage til EU's situation under Covid-19 pandemien. Det skulle HERA's krisekompetencer gerne sætte sig udover. Nu er spørgsmålet overladt til EU's stats- og regeringsledere, når de mødes d. 16.-17. december.